

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : 'Εν 'Αθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20. — 'Εν τῷ ἑξωτ. φρ. 30
ΑΓΓΕΛΙΑΙ : ἅπας ἡ δὶς, λ. 40, τρίς ἑως ἑξάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 18, ἔτος ἡ ἑξαμηνίαν λ. 10.

B. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

— ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, Ἀριθ. 4, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος. —

ΔΙΑΤΙ ΚΑΤΕΠΕΣΕ;

Ἡ πτώσις ἐνὸς μῆλου ἐνέπνευσεν εἰς τὸν Νεύτωνα τὸν νόμον τῆς βαρύτητος· ἡ κατάπτωσις τῆς κυβερνήσεως ἐπληροφόρησε τοὺς πάντας περὶ τῆς βαρύτητος τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς. Μὲ τόσῃ ταχύτητι οὔτε λίθος ἐκσφενδονιζόμενος πίπτει.

Εἰς ἐν τῶν τελευταίων φυλλαδίων τοῦ γελοιογραφικοῦ περιοδικοῦ *Fliegende Blätter* (Φύλλα πτερόεργα) ἐξεικονίζετο τὸ ἐξῆς ἄκρον ἄκρον τυχεύτης ἵππου. Δύο Ἀραβες ἵπποις κατεδίωκον ἀλλήλους· ὁ δεύτερος ἐξηκόντισεν ἀκόντιον κατὰ τοῦ πρώτου. Ἀλλ' ὁ ἵππος τοῦ ἑδραμε τόσον, ὥστε ἐπρόλαβε τὸν δρόμον τοῦ ἀκοντίου, τὸ ὅποιον οὕτω διεπέρασε τὸν ἴδιον ἀναβάτην.

Ἡ εἰκὼν αὕτη μᾶς ἐφάνη εἰκὼν τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ κύριος Τρικούπης ἅμα ὡς ἐπέβη τὴν φορβάδα τῆς ἐξουσίας, ἐξεσφενδόνισε κατὰ Κουμουνδούρου τὸ ἀκόντιον τῆς Ἐθνικῆς Καταδίκης. Ἀλλ' ἡ φορβάς του ἔτρεξε τόσον πολὺ, ὥστε πρὶν εὗρε τὸν ἐχθρὸν τὸ ἀκόντιον, εὗρε τὸν ἴδιον ἀναβάτην.

Καὶ τώρα, ὁ κ. Τρικούπης ἀντὶ τοῦ ἀκοντίου, ἔχει τὴν μάχαιραν τοῦ ἔθνους εἰς τὴν καρδίαν.

* *

Γενικὴν ἀκούομεν ἐκπληξιν διαρρέουσιν, ὡς βραχδιαίαν βροχὴν τὰ ἱμάτια, δι' ὑπουργικῶν καὶ ἀνθυπουργικῶν φαλάγγων :

— Πῶς ἔπεσεν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος τόσον ὀγλίγωρα !

Καὶ ὅμως ἡ ἐκπληξὶς ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τὴν ἀντίθετον στροφὴν :

— Πῶς δὲν ἔπεσεν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ὀγλιγρότερα !

Δὲν πρόκειται περὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ· πρόκειται περὶ τῆς πλάνης ἡμῶν. Ὁ κ. Τρικούπης ἐφάνη κατώτερος καὶ τῆς ἐλαχίστης μεταρρύθμιστικῆς ιδιότητος· ἐφάνη ὅμως πολὺ ἀνώτερος καὶ τῆς υπερθετικωτέρας περὶ αὐτοῦ ἀποπλανητικῆς προλήψεως. Εἰς τοῦτο τὸν θαυμάζομεν. Ὁ ξηρὸς ἐκεῖνος καὶ βοήλατος ῥήτωρ, ὁ καὶ τὴν γλῶσσαν τὴν ἐλληνικὴν ἀκόμη

ὡς ἄλλος Λεκατσᾶς μὴ δυνάμενος νὰ προφέρῃ, ὁ πρὸ μιᾶς δεκάδος ἐτῶν γνωστὸς ὡς φιλέλλην, ὁ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἅπαξ μόνον ἔσως τολμήσας νὰ λαλήσῃ, ὁ πεφνημισμένος ἀριστοκράτης, ὁ τραχὺς, ὁ αὐστηρὸς, ὁ ἀποκλειστικὸς ἄνθρωπος τῶν σαλονίων, ὁ μονοκόμματος, ὁ σιδηροῦς, ὁ τόσον ἀπέχων τοῦ ὑγροῦ κουμουνδουρικοῦ χαρακτῆρος, ὁ τίποτε ῥωμαϊκὸν μὴ ἔχων ἐν ἑαυτῷ, οὐδὲ αὐτὰς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του, ὁ δύσκολος, ὁ στρυφνός, ὁ ἄνθρωπος τῶν βιβλίων, τῆς μελέτης καὶ τῶν ἀγρυπνιῶν, ὁ κουάκερος, ὁ ποურიτανός, ὁ διαμαρτυρόμενος, ὁ μηδὲν ῥυπαρὸν ἀνεχόμενος ἐν τῇ πολιτικῇ, ὡς οὐδεμίαν κηλίδα ἐν τῷ ὑποκαμίσῳ του, ὁ διὰ τὰς ἁμαρτίας τῆς Ἀγγλίας γεννηθεὶς Ἕλλην, διότι ἄλλως, ὁ Γλάδστων ἢ ὁ Βήκονσφιλδ θὰ εὕρισκον ἐν αὐτῷ φοβερόν ἀντίπαλον, αὐτὸς ὁ ἴδιος οἶρ Χαρίλαος Τρικούπης, ἀπεκαλύφθη ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν τὸ λουλούδι τῆς ῥωμηροσύνης, ὁ ὑγρότερος τῶν πολιτευομένων, ὁ ἐνδοτικώτερος τῶν χαρακτῆρων καὶ ὁ ἐπικινδυνωδέστερος τῶν δημαγωγῶν !

Οὐδεὶς ἄνθρωπος ἐξηπάτησε τόσον χυδαίως τὸν τόπον, ὅσον αὐτός !

Ὁ διάσημος ἡθοποιὸς τοῦ Γαλλικοῦ θεάτρου Γκῶ, μεταβαλλόμενος εἰς τὸν ὑβὸν γελωτοποιὸν τῆς αὐλῆς τοῦ Φραγκίσκου Α'. Τριμπουλέ, δὲν θὰ ὑφίσταται τοιοῦτον καλλιτεχνικὸν μεταμφιεσμὸν, οἷον ὁ πρὸ τῆς πρωθυπουργίας του ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως κύριος Τρικούπης. Ὁ φοβερώτερος τῶν ἐγγαστριμύθων, ἂν τὸν ἤκουε τότε καὶ νῦν, θὰ τὸν ἐκήρυττεν ἀρχηγόν του. Οἱ μεγαλειότεροι σχεδιασταὶ μετεμφιεσμῶν, ἂν τὸν ἔβλεπον τότε καὶ νῦν, θὰ τοῦ ἐβγάζαν τὴν σκούφια τῶν !

Καὶ τί δὲν ὑπεσχέθη αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος !

Θὰ ὠδήγει εἰς Μενδρεσὲ τὸν Κουμουνδούρον, μετὰ δύο συνυπουργῶν του, καὶ τὴν ἡμίσειαν κουμουνδουρικὴν Ἑλλάδα, μεῖον ἐνός.

Θὰ ἐκαθάριζε τὴν διοίκησιν.

Θὰ περιορίζε τὴν οἰκονομικὴν σπατάλην.

Θὰ ἀνεκαίνιζε τὴν νομοθεσίαν.

Θ' ἀναδιωργάνιζεν ἐπὶ νέων βάσεως στρατὸν καὶ ναυτικόν.
Καὶ ἐπὶ τέλους :

Θὰ συνεκάλει Ἐθνοσυνέλευσιν.

Θὰ ἐτιμῶρει τὸν Βασιλέα, τολμήσαντα νὰ διαλύσῃ τὴν
Βουλὴν παρὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου Τρικούπη.

Θὰ περιώριζε τὴν βασιλικὴν αὐτὴν προνομίαν.

Καὶ, ἂν δὲν ἐπετύγχανε τοῦ σκοποῦ του δι' ἐκφοβίσεως, θὰ
ἀνεκήρυσσε τὴν Δημοκρατίαν.

Ἦδ' ὁ Σύλλογος Ἐγερσις, ὁ κύριος Καζάζης, ὁ κύριος
Βαλέττας καὶ ὁ κύριος Ἱεροκλῆς εἶχον συντεταγμένας ἴσως
καὶ τὰς προκηρύξεις !

*
* *

Ὁ τόπος ἦτο κεκμηκός. Εἶχεν ἀπαυδῆσαι ἀπὸ τὴν κυβέρ-
νησιν τοῦ κυρίου Κουμουνδούρου, ἣν εἶχε καταστήσει μανιω-
δεστέραν καὶ καταθλιπτικωτέραν αὐτὴ πάλιν ἡ παρέμβασις
τοῦ κυρίου Τρικούπη καὶ ὡς κυβερνήτου καὶ ὡς ἀντιπολιτευο-
μένου. Εἶχε λησμονήσει τὸν φθονερὸν διώκτην τοῦ Δεληγεώρ-
γη, τὸν ματαιοῦντα πᾶσαν μόνιμον κυβέρνησιν. Εἶχε λησμο-
νήσει τὰς περὶ τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ ζητήματος παλινωδίας
καὶ τὴν φοβεράν ἐκείνην παραφροσύνην τῆς ἐπιστρατείας. Ἐ-
ζήτει νέον ἄνθρωπον, μὲ πρόγραμμα ἀναμορφώσεως. Ἐνεκολ-
πώθη τὸν κύριον Τρικούπη καὶ ἡ καταπληκτικὴ πίεσις τῆς
κοινῆς γνώμης, ἅμα συνελθούσης τῆς νέας Βουλῆς, τῷ ἔδωκε
πλειοψηφίαν σχεδὸν τὰ δύο τρίτα τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῆς
Βουλῆς.

Πῶς ἀντήμειψεν ἡ μᾶλλον πῶς ἐξεδικήθη τὸν ἐθνικὸν ἐ-
κείνον ἐνθουσιασμόν ;

Ἀφιερώθη οὐχὶ εἰς τὴν κυβέρνησιν τοῦ τόπου του, ἀλλὰ
κυρίως εἰς τὴν κυβέρνησιν τοῦ κόμματος. Καὶ πάλιν ὅχι ὅλου
τοῦ κόμματος, ἀλλὰ μέρους αὐτοῦ, ὃς εἶπωμεν τοῦ ἀνθογά-
λακτος. Φύσει φατριαστῆς καὶ ἀποκλισιστικὸς, ἐπεβουλεύθη
τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πολιτικὴν μερίδα, ἐδημιούργησεν κόμμα ἐν
κόμματι, ὑπέγραψε τὸ τραπεζικὸν συμβόλαιον τοῦ Μεφι-
στοφίλους τοῦ Καλλιγᾶ, διένειμε ρουσφέτια δεξιά καὶ ἀρι-
στερά, ἐκράτησε τὰ μεγαλείτερα δι' ἑαυτὸν καὶ τοὺς στε-
νοὺς τοῦ φίλους, καὶ σχηματίσας τὴν μωρὰν πεποιθήσιν ὅτι
ὁ τόπος μὴ θέλων νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ πάλιν εἰς τὸν Κουμουν-
δούρον θὰ ἀνεγθῇ αὐτὸν ὡς τὸ ἔλασσαν κακὸν ἔθεσε διὰ τοι-
οῦτου ἰσοζυγίου τοῦ Προϋπολογισμοῦ τὰς βάσεις πενταετοῦς
καὶ δεκαετοῦς πλουτοκρατικῆς βασιλείας !

*
* *

Ὅ,τι ἡδύνατο νὰ τῷ προσπορίσῃ φίλους, περὶ τοῦτο ἐστρά-
φη ἡ ἐκτακτος πολιτικὴ του εὐφυΐα. Ἀνθρώπος στενῆς καρ-
δίας καὶ στενοτέρας διανοίας, δὲν ἐζήτησε τὴν δύναμιν του
ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἐν τῷ λαῷ, ἀλλ' εἰς ὠρισμένας τάξεις συμ-
φερόντων καὶ εἰς ὠρισμένας τάξεις τῆς κοινωνίας. Ἐξυπνίσας
μίαν πρωτὰν πρωθυπουργόν, ἐστράφη δεξιά, ἐστράφη ἀρι-
στερά, ἐστράφη πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς τὴν δύσιν καὶ εἶδε
ποῦ φυσᾷ ὁ χρυσοῦς ἄνεμος. Ἐκατόνισε πρὸς τὰς μετεωρολο-
γικὰς του παρατηρήσεις τὸ πηδάλιον τῆς πολιτείας καὶ εἶπε:
« Δὲν τὸ κουνῶ ἀπὸ ὀδῶ. » Τὸ περίφημον ἐκεῖνο τοῦ Μὰκ
Μαὼν : « Ὅπου ἐτάχθην, ἐκεῖ καὶ μένω. » Αἱ οἰκονομολογι-
καὶ του γνώσεις τῷ ἀπεκάλυψαν ὅτι κατὰ τὴν τρέχουσαν
δεκαετίαν ἡ καὶ πενταετία, θὰ καταρτισθῇ ἡ Ἑλλάς οἰκο-
νομικῶς. Θὰ κατανάλωθῃσι κολοσσιᾶ κεφάλαια καὶ θὰ σχη-
ματισθῇσι κολοσσιώτεροι περιουσίαι. Ὁ τόπος διὰ τῆς συγ-
κοινωνίας θ' ἀλλάξῃ ὅψιν· οἱ κοινωνικοὶ ὅροι θ' ἀλλοιωθῶσιν·
τὰ μεγάλα ὀνόματα, αἱ ἱστορικαὶ ἀναμνήσεις, αἱ μικραὶ ἐπαρ-
χιακαὶ ἐπιρροαί, θὰ καταπέσουν· καὶ θὰ ὑψωθῇ δύναμις με-

γάλη, ἄλλος Ἐωσφόρος, ὁ Πλοῦτος. Συμφέρεται, εἶπεν, ἐμοὶ νὰ
ἀναπετάσω τὴν σημαίαν αὐτοῦ. Συμφέρεται ἐμοὶ νὰ γίνω ὁ πο-
λιτικὸς τῶν πλουσίων. Συμφέρεται ἐμοὶ νὰ ἀντιπροσωπεύσω
ἐγὼ τὰ κεφάλαια. Ἀφίνω τὴν φτωχολογίαν, τοὺς Μεσσηνίους
καὶ τὰ μικρὰ ἐκ τῆς ἐξουσίας ὠφελήματα, εἰς τὸν κ. Κου-
μουνδούρον. Ἐγὼ θὰ περιποιηθῶ τὴν Τράπεζαν, τοὺς Τρα-
πεζίτας καὶ τὰς Ἀνωνύμους Ἐταιρίας. Θὰ χάσω ἴσως τὸ
ὄνομά μου, ἀλλὰ θὰ γίνω μέγας ἄνωνυμος.

Εἶπε, καὶ ἐγένετο.

Ἐ σχηματίσθη μία Ἐταιρία Ἰησουϊτῶν, τὸ στενὸν κόμμα
τοῦ κ. Τρικούπη ἐπὶ κεφαλῇς δ' ἐτέθη αὐτὸς μέγας Τουρκουε-
μάδας. Τὸ μυστικὸν πρόγραμμα τῆς Ἐταιρίας αὐτῆς εἶνε ἡ
προσεχὴς ἀληθὴς κυριάρχισις τοῦ τόπου. Ἡ Ἐταιρία διαι-
ρεῖται εἰς μεμνημένους καὶ ἀμνήτους. Οἱ πρῶτοι ἔχουν τὰ
μεγάλα κεφάλαια καὶ εἶνε ὀλίγοι· οἱ δεῦτεροι τὰ μικρὰ καὶ
εἶνε πολλοί. Οἱ βουλευταὶ τῆς Θεσσαλίας βεβαίως δὲν εἶνε ἐκ
τῶν πρώτων. Τὰ ἐξωτερικὰ *gataklari*, τὰ πολλὰ θόρυβοι
διὰ τίποτε, οἱ περισπασμοὶ τοῦ ἔθνους εἰς ἄγωνα ζητή-
ματα, ἡ στρατοκρατικὴ πολυτέλεια, τὸ ὑποχέριον τῆς δι-
καισύνης, εἶνε μετὰξὺ τῶν ὅρων τοῦ Καταστατικοῦ. Ἀλλ' ὁ
οὐσιωδέστερος ὅρος εἶνε ἐκεῖνος ὃν εἶπομεν : ὁ σχηματισμὸς
συστηματικῆς καὶ τραπεζιτικῆς πλουτοκρατίας.

*
* *

Τί ἐγένινεν ἐντὸς ὅλων αὐτῶν ἡ ἀναμόρφωσις, ἡ ἐκκαθάρισις,
ἡ οἰκονομία, ἡ ἐκ τῶν στρατιωτικῶν βαρῶν ἀνακούφισις, ἡ
τιμωρία τοῦ Βασιλέως καὶ ἡ ἀνάρρησις τῆς Δημοκρατίας ;

Κατεπόθισαν ὑπὸ τῶν ἰδίων γεννητόρων των, ὡς ἐνίοτε
ὑπὸ λωποδυτῶν καταπίνονται νομίσματα ἢ κοσμήματα.

Καὶ αὐτοὶ οἱ σιδηρόδρομοι — τὸ μέλλον δηλαδὴ τῆς Ἑλ-
λάδος — ἐθυσιάσθησαν εἰς τὴν τραπεζιτικὴν μανίαν τοῦ κυ-
ρίου πρωθυπουργοῦ, καὶ ἀντὶ εὐρέων σιδηροδρόμων ἐνομοθε-
τήθησαν στενοὶ ἀμαξόδρομοι !

Ὁ δὲ ἄνθρωπος τῶν δανείων καὶ τῆς ἀνανεώσεως τοῦ προ-
νομίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ὁ ἄνθρωπος τῶν οἰκονομιῶν,
ὁ ἐναντίος καὶ τοῦ ἐλαφροτέρου φόρου ἐπὶ τῶν οἴνων, ὡς ἐγ-
γίζοντος τὰς ἐλευθερίας τοῦ πολίτου (εἶνε αἱ λέξεις του)
ἐφορολόγησε τὸν οἶνον, τὰ οἶνοπνεύματα, τὸν καπνὸν καὶ ὅλους
τοὺς ἄλλους φόρους, καὶ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα εἶχε τὸ θάρρος
νὰ ἐκφωνήσῃ ὅτι ὁ μὲν φόρος τῶν κεφαλαίων εἶνε *σολοικισμὸς*.
ὁ δὲ φόρος τοῦ εἰσοδήματος μόνον τὸ μισθολόγιον τῶν ὑπαλ-
λήλων δύναται νὰ προσβάλλῃ !

*
* *

Καὶ τώρα ἐξακολουθεῖτε ἐκπληττόμενοι ἀκόμη πῶς τοιοῦ-
το ὑπουργεῖον κατέπεσε καὶ μὴν ἐκπλήττεσθε πῶς τοιοῦτον
ὑπουργεῖον ἀκόμη δὲν ἔπεσεν !

Καλιθάν.

ΒΟΥΛΗ

Παρασκευὴ — 26 Νοεμβρίου.

Οὔτε μίαν ὥραν δὲν ἐξῆσεν ἡ συνεδρίασις.

Τὸ ἡφαίστειον ὅπερ ἀναμένομεν νὰ ἐκραγῇ ἐκ τοῦ περὶ κα-
πνοῦ νομοσχεδίου δὲν ἐβγαλεν ἀκόμη καπνόν.

Μόνον ὁ κ. Δεληγιάννης ἀκούει ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ὑ-
πουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τὰς αἰτηθείσας πληροφορίας του